

WŁOŃCZOWO WYJAWSKIE

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII.

Toruń

Prenumerata
na miejscu mk.
2200, na prow:
mk. 2800. Za
odnoszenie do
domu dolicza się
300 mk.
Ogłoszenia za
wiersz nonparel.
Pierwsza strona
300 mk., druga i
trzecia 225 mk.,
czwarta 8-linowa
100 mk. Ogł.
drobne po 50 m.
za wyraz, tust.
druk. podwójnie.
Najm. ogł. 500
mk. Dla zagrna.
ceny o 200 proc.
wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia „Włocławek”, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadesłane bez oznaczenia honorarium uważa za bezpłatne; prosz, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26.

S. Beczkowicz

Skład Win, Towarów Kolonialnych i Delikatesów

Poleca: Włocławek, ul. 3-go Maja № 31

Wina Węgierskie, Francuskie, Włoskie, Szampańskie i inne

Wódki, Koniaki i Likieri *wszystkich
pierwszorzędnych firm*
po cenach najniższych

Bakalje *święteczne wyborowe*
oraz Pierniki *Warszawskie
i Toruńskie.*

SKŁAD WIN
Towarów kolonialnych i Delikatesów

J. GORZEŃSKI

WŁOCLAWEK
ulica Trzeciego Maja 37. Telef. 8.

POLECA NA NADCHODZĄCE ŚWIĘTA:

Pierniki Złoty Ul Warszawa, Weese Toruń,
Orzechy Amerykańskie, Tureckie, Malaga,
Bakalje przednich gatunków.

Wylączna sprzedaż Piwa i Porteru Haberbusch i Schielle, Warszawa.

Nadeszły świeże transporty **Win Węgiersk.
i Francuskich,**
Wódki i Likieri różnych fabryk.

—|— Zastępstwo Fabryki Cukru „CHOCEŃ”.

Kto chce tanio i ładne kwiaty kupić —
niech zapamięta adres:

Kwiaciarnia „Wiosna”

Brzeska 1, róg Cyganki

dom Bauera.

Przyjmuje obywateli na kosze, bu-

kiety, wieńce i t. p.

Wykonanie artystyczne i akuradne.

Geny bezkonkurencyjne.

Naruszenie suwerenności Rzeczypospolitej Polskiej.

(Oświadczenie Związku Obrony
Kresów Zachodnich).

»Deutschtumsbund« zwrócił się w listopadzie 1921 r. do Ligi Narodów w sprawie rzekomych nadużyć Rządu Polskiego w stosunku do Niemców. Komisja prawników, ustanowiona dla zbadania spraw niemieckich przedłożyła dnia 30 września b. r. Radzie Ligi Narodów swą opinię, która idzie po linii żądań niemieckich, a zarazem narusza prawa suwerenne Państwa Polskiego. Chodzi tu zwłaszcza o sprawę osad anulacyjnych, przechodzących albo na własność Państwa Polskiego z samego prawa albo podlegających likwidacji.

Bezprawnym było już samo wniesienie memoriału z dnia 12 listopada 1921 r. przez »Deutschtumsbund« do Ligi Narodów,

1) ponieważ jedynie członkowie Ligi Narodów jako tacy t. j. Państwa poszczególne, mogą zwracać uwagę Ligi Narodów na przekroczenie zobowiązań,

przyjętych t. zw. traktatem o mniejszościach. Tak postanawia 12 artykuł tegoż traktatu z dnia 28 czerwca 1919. »Deutschtumsbund« zaś nie jest suwerenny, a przysługują mu tylko polskie prawa wewnątrzno-państwowe.

2) Ponieważ »Deutschtumsbund« sprawą ściśle wewnętrzną zagwarantowaną artykułem 92 255 Traktatu Wersalskiego nie tylko Polsce, lecz także Francji i Belgii, motywuje argumentami, wynikającymi z traktatu o mniejszościach, sprowadza wobec tego sprawę wewnętrzną o charakterze sporu prawnego pomiędzy Rządem Polskim a jego obywatelami do zagadnienia narodowościowego, co jest fałszywe i sprzeczające się z zobowiązaniami międzynarodowym, zaciągniętym przez Polskę.

Bezprawnym było wobec powyższych powodów rozpatrywanie memoriału »Deutschtumsbund« przez Ligę Narodów dnia 14 stycznia i 28 marca b. r. oraz zarządzenie wstrzymania eksmisji kolonistów. Dalej bezprawnym było przyjęcie opinii komisji prawników dnia 30 września b. r. z tych powyżej wymienionych powodów.

Rząd Polski nie powinien i nie może zgodzić się na uznanie opinii komisji prawników, albowiem:

1) Rząd Polski jest związany prawem obowiązującym na ziemiach polskich. Niemiecki kodeks cywilny (par. 985 i 986), ustanowiony przez Niemców

samych opiewa, że prawomocność kontraktów istnieje dopiero po udzieleniu sądowego przewłaszczenia, czyli że nabywca musi być zapisany w księdze gruntowej jako właściciel danej nieruchomości. Wobec tego kontrakty zawarte a nieuprawnione przed rozejmem nie są ważne na mocy kodeksu niemieckiego, a opinia komisji prawników sprzeczna jest z postanowieniami tegoż kodeksu, dotąd obowiązującego na ziemiach b. dzielnic pruskiej wskutek czego narusza suwerenne prawa Rzeczypospolitej Polskiej przez mieszanie się do ustawodawstwa wewnątrzno-państwowego.

2) Traktat Wersalski uprawnia państwo, rewindykujące swe ziemie do Rzeszy Niemieckiej, a więc i Polskę do nieuznania zobowiązań zaciągniętych przez Rząd niemiecki, z czego zresztą korzystają inne państwa — a nawet sama Liga Narodów na terenach mandatowych (kolonie niemieckie). Na zasadzie tego uprawnienia Rząd Polski nie potrzebuje uznać kontraktów dzierżawnych zawartych przez komisję kolonizacyjną z kolonistami niemieckimi i może wbrew opinii komisji prawników umowy te unieważnić.

Z powyżej wymienionych powodów społeczeństwo polskie zorganizowane w Związku Obrony Kresów Zachodnich uważa, iż opinia komisji prawników przedstawiona przez delegata brazylijskiego p-da Game, dnia

30 września na zgromadzeniu Ligę Narodów jest nie do przyjęcia dla Polski i Rządu Polskiego.

- 1) Opinia ta bowiem jest sprzeczna z traktatami międzynarodowymi gwarantującymi prawa Polski,
- 2) zarazem narusza ustroj wewnętrzny Państwa Polskiego (ustawę sejmową z 15 lipca 1922 r. i kodeks niemiecki),
- 3) oprócz tego opinia komisji prawników idzie w kierunku zmuszania Rządu Polskiego do uprawiania kolonizacji niemieckiej na polskich ziemiach i to niczem nieuzasadnionego utrwalania żywiołu wrogiego, antypaństwowego. Przyczem opinia komisji prawników wyrządza szkodę ogromną, tysiącom osadników polskich, którzy już objęli osady.

W obronie naszych ziem, odwiecznie polskich, w obronie słusznych i traktatami zagwarantowanych praw wewnątrzno- czy zewnątrzno-państwowych. Związek Obrony Kresów Zachodnich zwraca się, do Rządu Polskiego by korzystając z praw w całej rozciągłości, nie uznał opinii opartej na błędnych przesłankach i krzywdzącej prawa i interesy narodu polskiego. Zarazem Z. O. K. Z. zapewnia wszystkim zainteresowanym osadników polskich, że społeczeństwo polskie zorganizowane w Z. O. K. Z. stać będzie na straży ich praw wbrew uroszczeniom »Deutschtumsbundów« i t. p. antypaństwowych organizacji. Związek Obrony Kresów Zachodnich.

Założyciele Spółki Akcyjnej pod firmą:
**„Spółka Kujawska dla Handlu Towarami
 Bławatnemi i Konfekcyjnymi, Sp. Akc.”**
 w m. Włocławku,

podaje do wiadomości, że w dniu 28 grudnia 1922 r. o godz. 5-ej po południu, w lokalu Towarzystwa Krajoznawczego we Włocławku, przy ulicy Kaliskiej Nr. 1, odbędzie się Walne Organizacyjne Zgromadzenie Akcjonariuszów, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Ukonstytuowanie Spółki Akcyjnej.
- 2) Sprawozdanie Założycieli i udzielenie im pokwitowania.
- 3) Wybór Przewodniczącego.
- 4) Wybór Członków Zarządu, Zastępców członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.
- 5) Sprawa budżetu na pierwszy okres operacyjny.
- 6) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.
- 7) Określenie wysokości kredytu, z którego ma korzystać Spółka.
- 8) Powiększenie kapitału zakładowego, określenie jego wysokości i warunki emisji akcji.
- 9) Wybór pism do ogłoszeń Spółki.
- 10) Upoważnienie Zarządu do rozpoczęcia działalności Spółki i przyjęcia kapitału akcyjnego — oraz do mianowania Dyrektora Zarządzającego.

Oplatek Wigilijny.

Łamię się z Wami dziś oplatkiem
 [białym
 Wy wszyscy moi, dalecy, czy bliscy;
 Wy, co za błędnej gwiazdy ideałem
 Rozproszyliście się po świecie całym,
 Wy, co pijecie z rzek lodowych zdroj,
 Ducha nie dając pod troski nawalem,
 Wykolejeni, mocni, wytrwali — wy
 [wszyscy,
 Których rząd jasny przed wzrokiem
 [mi stoi;
 Związani ze mną węzłem wiecznie
 [trwałym,
 Z wami się łamię dziś oplatkiem
 [białym.
 I z wami, którzy w znojmym ciężkim
 [trudzie
 Orzecie życia swego zagon twardy,
 Czystego serca i uczynków ludzie,
 W których duch mieszka na podłość
 [za hardy.
 Wy, co grodzicie się murem pogardy
 Od tego, co jest pelzania zakalem;

W żadnego błota niestarzani brudzie,
 Którym Bóg za to da dziś sen o cudzie:
 Ukaże niebo z jego blaskiem całym,
 Z wami się łamię dziś oplatkiem
 [białym.
 Z wszystkimi, których nieskalane
 [dłonie,
 Z wszystkimi, których postacie nie-
 [zgięte,
 Przez to, co kocha w własnym swoim
 [łonie.
 I w każdej ludzkiej piersi co jest święte,
 Dla Chrystusowej gwiazdy, co dziś
 [plonie,
 Dla Boga, który w ludzkości się rodzi,
 Gdy duchy ludzkie idą wniebowzięte,
 Dla tego, co nam w nędz i trosk
 [powodzi,
 Zostaje jasnym, czystym i wspaniałym,
 Łamię się z wami dziś oplatkiem
 [białym.

**Ogłaszajcie się
 w Słowie Kujawskim.**

Promień.

(Dokończenie).

Na palcu, błysnęły obrączki złaczone krzyżykiem. Obrączka mała, a tak skruwa ludzi, że już ich nawet i śmierć nie rozdzieli, a oto te obrączki, które wywiązały najserdeczniejsze jej dni, pójdą do handlarza... Myśl ta, wryła się w jej mózg, szarpiając duszę bez litości, której wielkie smutki nie znają. W tysiącnych odmianach przerażenia, układała plany ratunku, które jak błędne ogniki zjawiały się i uchodziły, postanowiła jąć się najprostszej pracy, byleby nie wydać się z domu, gdzie obecność jej była konieczną dla dzieci. Wszystko, wszystko uczynię, będę pracować do ostatnich sił, ale oszczędź mnie Boże — błagała, daj mi wcześniej znak Opatrzności Twojej, bo duch mój się załamie. Tego jednak dnia było zawieje na jej siły, bo padła zemdlona na ziemię.

Placz dzieci, zbudził p. Wandę z ciężkiego omdlenia. Ach, jak jej dobrze było, jak dobrze... Nic nie wiedzieć, nic nie czuć...

Spokojnie leżała na łóżku i przyzywała cichej ciemnej nocy, aby ją obdarzyła snem, przyniosła ukojenie i zdjęła chociaż na parę godzin ciężkie brzemie życia. Ale sen nie przychodził, a mary wróciły. Widmo nędzy, zimna i głodu skradało się do dzieci, a lichwa żywnościowa, wyciągała swoje opasłe ręce po obrączki,

których ona oddać nie chciała. Pragnęła krzyczeć i głośno się skarżyć, ale całą siłą woli powstrzymywała się, bo nie chciała budzić dzieci, które dobrotliwa noc, otuliła już w swoje ramiona. Ale łóżko zdawało jej się za twarde. Podniosła się cicho podszedła do okna i stała wpatrzona w nieprzejrzaną ciemność swej własnej nocy. Wolno, wyraźnie były godziny miasta — dwunasta, pierwsza i druga wybijała, a ona wpatrzona w ciemność, stała skamieniała męką niepewnego jutra. Nagle zmieniło się coś w szarej nocy. Rozsunęły się chmury i wyłoniła się długa, srebrzysta, mleczna droga, rozjaśniła dużą promienistą gwiazdą. Gwiazda ta, przypominała jej zbliżające się i minione święta... Mąż, wigilja, choinka, podarunki, uszczęśliwione dzieci i oto, to piękne, jak filigranowe cacko, szczęście stukło się i teraz jest noc, ciemna noc. P. Wanda, wpatrywała się coraz bardziej w promienną, zbliżającą się gwiazdę i zdawało jej się, że gwiazda obrzymuje, promienie się wydłużają jakby chciały oświecić świat cały, a jeden z nich dotknął jej stroskanej głowy i odbił się w jej zniekanej duszy... Łza jedna po drugiej zaczęły spadać z jej oczu, tocząc się po bładym jej licu, a z tą łzą wypływał gorzki jej długi żal, zaczęła wolno oddychać... Spokój niebios sływał na nią, aż do woli ucichły burzliwe myśli. Wybiła godzina czwarta kiedy p. Wanda wróciła na posłanie. Twardy sen objął ją litościwym ramieniem i zdjął z biednej ciężkie brzemie życia i męką czuwania.

Litanja ludowcowa.

Bezwyznaniowa, owszem, wręcz ateistyczna lewica nałowiła w sieci swojej propagandy niemało ryb zśród mas ludowych katolickich. Ryby te wszakże, na ogół, nie dojrzały jeszcze do ateizmu. Choć poróżnione z Kościołem, choć wypowiedziały mu nawet posłuszeństwo w sprawach społeczno-politycznych, o ile związanych z zagadnieniami natury religijnej, przecież, w swej nieświadomości, nie bez udziału złej woli, nie tylko uważają się za katolickie, ale i są religijne. Ażeby je oderwać zupełnie od Kościoła, trzeba im tymczasem dać jakiś surrogat organizacji religijnej, w której ramach możnaby bez przeszkody sączyć w nie jad niewiary, aż do ateizmu indywidualistycznego, *via* ateizm państwowy, już zaszczipiony.

Tym surogatem ma być kościół, tak zwany, niezależny, albo wolny: wolny tą fikcją, tą złudą, tym pozorem wolności, który polega na niezależności od papieżstwa, stanowiącego opokę trwałości, nieomyślności i wolności Kościoła Chrystusowego i należącego do jego istoty, tak, iż wolność poszczególnych jego członków jest uwarunkowana właśnie łącznością z papieżstwem. Wolny niby, a w istocie, przez sam fakt oderwania od Rzymu, popadły w niewolę złych potęg tego świata.

Zsocializowani robotnicy miejscy, dziś już i wiejscy, oraz zwyzwolenieni włościanie — to kadry „wolnego“ kościoła niedalekiej przyszłości w wolnej Polsce.

Propaganda lewicowa działa w tym kierunku z natężeniem. Działa zza Oceanu, gdzie kościół wolny polski jest już od dziesiątków lat rzeczywistością. Działa, zaczepiając transmisją swej akcji o koła obrotowe P.P.S. i Wyzwolenia.

Propagandzie tej służy, m. in. organ „Ameryka Echo“, szeroko rozpowszechniany wśród ludu Starego Kraju przez usługujących krewniaków-wychodźców.

W jednym z ostatnich numerów tej potężnej, na miarę amerykańską, płachty dziennikowej spotkał się z objawem wolnościowo-kościelnej propagandy tak jaskrawym, że trudno przejść nad nim do porządku. Wobec tego objawu burzą się wszystkie uczucia katolickie, burzy się zdrowy rozsądek. Niepoczytalność walczy w nim o lepszą z przebiegłą przewrotnością, cechy, spotykane razem w pensjonarzach domów warjatów.

Jest to arcybłuzniercza w treści, rewolucyjna w tendencji, świętokradzko a podstępnie w szatę katolicką odziana „Litanja“ do Boga przeciw Bogu.

Pomijam patriotyczne wezwania litanijne, przeciw którym z punktu religijnego nic nadmienić nie można. Zostały one zapożyczzone lub są naśladowane z mickiewiczowskiej „Litani Pielgrzymkiej“.

Pomijam także wezwania „świętych Jagiellonów“ i „świętego Kościuszki“ („święty Kościusku!“); jest w nich tylko głupi szowinizm, od którego, ani Jagiellonowie, ani Kościuszkowie, nie przewrócą się w swoich grobach na Wawelu.

Lecz oto wezwania, od których przewracają się wnętrzności:

— „Święty Piłsudski, któryś nas wybawił z niewoli moskiewskiej, niemieckiej (!) i austriackiej (!), bądź Ojcem Naszym!“

— „Przez męczeństwo wszystkich Obywateli Polskich, błogosław lewicy, Panie!“

— „Przez męczeństwo, które cierpimy od zarazy rzymskiej, błogosław lewicy, prosimy Cię, Panie!“

— „Od ciemnoty rzymskiej zachowaj nas, Panie!“

— „Od odpuśców, stworzonych przez Italjana świętego (t. j. Papieża), zachowaj nas, Panie!“

— „Od przysłania drugiej świeczki z Rzymu do Ojczyzny naszej, zachowaj nas, Panie!“

— „Abyś upokorzył najemników rzymskich, prosimy Cię, Panie!“

— „Abyś nie dopuścił, aby rzymscy książęta rządili w Polsce...“

— „Aby prawica poniosła klęskę w wyborach w Polsce...“

— „Abyś powołał do życia wolny kościół w Polsce...“

— „Abyś poburzył korony papieży...“

— „Abyś nie dopuścił, by Italjan mianował się namiestnikiem Twoim...“

— „Abyś Ty tylko był kierownikiem naszym w życiu, a po śmierci zbawca...“

— „Od czytania gazet księżych zachowaj nas, Panie!“

— „Od słuchania nabożeństwa w języku niezrozumiałym...“ — (Oczywiście łacińskim. Zgodnie z tem wezwaniem, zwykły początek wszystkich litanij został tu spolszczony: „Panie zmiłuj się...“ zamiast „Kyrie eleison...“)

— „Tych, co napadają na pisma postępowe, ukarż ich, Panie!“

— „Polskę Ludową pobłogosław, Panie!“

— „My, grzeszni ludowcy, Ciebie

— My, grzeszni ludowcy, Ciebie

Po kilku dniach p. Wanda wychodząc z domu, spotkała na schodach dwóch panów, którzy grzecznie zapytali o adres p. Wandy Sniechockiej.

— Ja jestem właśnie — odpowiedziała i poprosiła do mieszkania.

— Przybyliśmy tu do Szanownej Pani w bardzo ważnym interesie. Utworzyliśmy Komitet, który w tym miesiącu pragnie otworzyć „Gniazdo Sieroco“. Dowiedzieliśmy się, że Szanowna Pani poszukuje pracy, a my poszukujemy osoby, któraby zlatującą do gniazda sierotom zastąpiła matkę. Czy Szanowna Pani przyjmie proponowane obowiązki?

— Ale ja nie jestem sama — odpowiedziała — mam czworo dzieci — i wymieniła ich wiek. — To nic nie przeszkadza, Szanowna Pani w „Gnieździe“ najprzód troskliwą opieką otoczy swoje dzieci i mamy nadzieję, że taką samą troską, staraniem i miłością otoczy te, które pod jej opiekę będą oddane. Zebranie Komitetu odbędzie się jutro, na które dla omówienia najbliższych spraw, Szanowną Panią zapraszamy. Jestem Jagmin i Zaremba — pożegnawszy się, wyszli panowie.

P. Wanda długo w miejscu stała. Droga jej życia oświecał jasny promień, a ona zapatrzona w tę jasność, ucziszając jej ból życia, powtarzała:

— Daleś mi znak Twej Opatrzności Boże, dzięki Ci, dzięki Ci za to!

M. Wiatowska.

prosimy, wysłuchaj prosby nasze, prosimy Cię, Paniel!

— „Od wszelkich zabobonów rzymskich zachowaj nas, Paniel!”

Istny groch z kapustą pod względem układu, to prawda. Język i logika pod psem — to także prawda. Lecz są tu wszystkie główne dane, które składają się na tę babeliczną ideologię, która powstaje nieuchronnie z kazirodczego związku pojęć religijnych z bezwyznaniowcami, osłoniętymi poprzecieranym i zeszmaciałym sztandarem „postępu”. Widać z nich jasno dążność, którąśmy podkreślili wyżej, dążność do przemycenia w duszę ludu bezbożności pod sfałszowaną flagą zbożności. Dane te ujawniają również doskonale w swoim rodzaju, że tak powiem „dogorynagactwo”, tak charakterystyczne dla demoma rewolucji, który mianuje złe dobrem, a dobre złem; fałsz prawdą, a prawdę fałszem; i który świętość wyklina, natomiast apoteozuje djabełstwo.

„Litanję” tę, w której, w odróżnieniu od mistrzowskiej litanji Carducci'ego do szatana, szatan ukrył się pod szatą quasi-katolicką, koronuje bliźniaczy idjotyzm:

— „Baranku Boży, który gładzisz grzechy rzymskie...”

No, jeżeli Baranek Boży gładzi grzechy rzymskie, to śnać jest łaskaw na Rzym! Czy zaś będzie łaskawy na grzechy ludowcowe, do których autor „Litani” niejaki Ludwik Świechowski, przyznaje się imieniem ludowców? Są to bowiem grzechy przeciw Duchowi św., o których rzekł Chrystus, iż nie będą odpuszczone ani w tem, ani w przyszłym życiu: przedewszystkiem grzechy zuchwalego sprzeciwiania się uznanej Prawdy chrześcijańskiej.

Co jeszcze w tej zbożnej bezbożnej litanji ciekawe, to że wyszła ona z obozu, wojującego przeciw polityce w Kościele. Śnać wolno uprawiać ją tylko kościołowi „wolnemu”, a nie wolno tylko katolickiemu. Jużcić, wolnemu wolno wszystko, tylko z zastrzeżeniem, aby było przeciwkatolickie i przeciwbożne.

Poczekajmy, a może doczekamy się jeszcze litanji do wszystkich świętych lewicowych, począwszy od Kaina, skończywszy na Leninie i Trockim-Bronsteinie. Wszak rewolucjoniści to ród Kainowy z ducha.

X. Charszewski.

Z nowej parafji.

Na święta Bożego Narodzenia mam szczęście podzielić się z mieszkańcami Włocławka miłą wiadomością, iż budowa tymczasowego kościoła św. Stanisława jest ukończoną i w niedzielę 24 b. m. odbędzie się jego poświęcenie. Poświęcenia tego dokona J. E. ksiądz biskup o godzinie 11-ej rano i zaraz odprawione zostanie pierwsze uroczyste nabożeństwo. Dzień to będzie historyczny i pamiętny w dziejach nowej parafji i Włocławka, gdyż choć dotychczas pobudowało się tymczasową kaplicę, ale w niej na stałe już będzie przechowywał się Najś. Sakr., odprawiać się stałe będzie wszystkie nabożeństwa i obrzędy parafjalne, kaplica ta będzie więc służyć przez pewien czas za kościół parafjalny; powstaje zatem nowa placówka pracy kulturalnej. Niezwykłą więc jest uroczystość niedzielna.

Na poświęcenie nowego kościoła z pewnością licznie zgromadzą się mieszkańcy par. św. Stanisława jak również i całego Włocławka.

Jednocześnie komunikuję, że księża parafjalni św. Stanisława przeprowadzają się do nowej parafji i zamieszkają na ul. Długiej róg Wiejskiej; w tymże domu będzie mieścić się kancelaria parafjalna; ze wszystkimi więc sprawami parafjalnymi proszę się tam zgłaszać od niedzieli 24 b. m.

Na niedzielną uroczystość poświęcenia kościoła zapraszam mieszkańców nowej parafji i całego Włocławka.

Ks. Józef Straszewski.

Co niesie dzień?

KALENDARZYK.

Dnia 25 grudnia 1922 r.

Wigilia Bożego Narodzenia. Oprócz tego obchodzą Kościół św. pamiętkę następujących świętych Pańskich: św. Wiktorji, dziewicy i męcz., św. Mygdonjusza i Mar-donjusza, męcz., św. Teodula, Saturnina, Eupora, Gelazjusza, Kuniejana, Zetyka, Kleomenesa, Agatopa, Bazylida i Ewarysta, męczanika, św. Serwulusa, żebraka.

Wypadki historyczne.

1287 Tatarzy odparci od Krakowa.
1588 Otwarcie sejmku Unji Lubelskiej.

Syreny na znak żałoby. W dniu wczorajszym, jako w dniu pogrzebu, o godz. 11-ej r. gwizdki syren wszystkich miejscowych fabryk odzywały się przez 15 minut.

Żałoba w policji. Na znak żałoby po ś. p. Narutowiczu policja nosi żałobę.

Oplatek Wigilijny. Zarząd T-wa Chrześcijańskich Rzemieślników i Przemysłowców Polskich we Włocławku w niedzielę dnia 24 grudnia o godz. 3 pp. w lokalu T wa przy ul. Stary Rynek № 13 urządza dla członków T-wa tradycyjny oplatek wigilijny.

Oplatek w „Spójni”. W ubieg. czwartek, dnia 21 b. m. o godzinie 8 wiecz., odbyła się uroczystość „Oplatka” w Stow. młodzieży katol. p. n. „Spójnia”. Pięknie udekorowaną salę szczerze zapełnili członkowie organizacji, rodzice młodzieży oraz zaproszeni goście z patronatu „Spójni”. Obok estrady jaśniała efektownie przybrana tradycyjna choinka. Po przybyciu ks. patrona A. Radomskiego rozpoczęła się uroczystość, na program której złożyły się: popis chóru pod batutą p. Sypniewskiego oraz deklamacje p. Sobczyńskiego (»Młodość moja«), p. Rogalskiej (»Noc wigilijna«) i p. Koziańskiego (»Hymn orłów«). Prezes „Spójni”, p. Koziański w serdecznych słowach dziękował następnie ks. patronowi za gorącą opiekę nad młodzieżą. W odpowiedzi zabrał głos ks. patron Adamski, który podniósł znaczenie ideałów katol. i narodowych w życiu młodzieży oraz podziękował zebrany rodzicom i członkom patronatu za współpracę. W imieniu patronatu przemawiał prof. T. Fopp. Podzielono się potem oplatkiem i odśpiewano na zakończenie kilka kolęd. Cała uroczystość sprawiła bardzo miłe wrażenie.

Podziękowanie. Zarząd Włocł. T-wa Wspomagania Biednych ma zaszczyt najserdeczniej podziękować Wp. Obywatelstwu Kujaw za łaskawie złożoną ofiarę na ręce p. Dr. Miklaszewskiego w sumie mk. 100.000 »na gwiazdkę dla Przytułku Starców».

Zaproszenie. Zarząd Włocławskiego T-wa Wspom. Biednych wraz z Opieką »Domu Sierot przy ulicy Biskupiej« mają zaszczyt zaprosić Wp. Członków T-wa i wszystkich sympatyzyjących z Domem Sierot »na choinkę« w niedzielę, t. j. dnia 24 b. m. o godz. 4-ej po południu przy ulicy Biskupiej № 8.

Z cechu kominarzy. Czeladnicy kominarscy zażądali od razu podwyżki aż 200 procent. Kominarze starają się przeciwnie w wymaganiach swoich rząd lewicowy, który zwykle podnosi opłaty o 100 proc.

Porządki na kolejach. Ruch przedświąteczny na kolejach już rozpoczął się i publiczność — wobec obojętności i bezradności Zarządu kolei — narażana jest na miłe niespodzianki. Przedwczoraj nie sprzedawano biletów do pociągu w stronę Warszawy o godz. 4-ej popołudniu z powodu »przepełnienia«. Kolej stwierdza obojętnie »fakt«, a nic nie robi, by temu zapobiedz. Widzieliśmy zrozpaczoną młodzież, na którą na stacjach kolejowych oczekiwali rodzice, by przebyć jeszcze kilkumilową podróż kółką. Ale co to kogo obchodzi! Pociąg zjechał rzeczywiście »przepełniony«, ludzie tłoczyli się jak śledzie w beczce. Do pociągu osobowego

Każdy, kto pragnie się zaopatrzyć w

**najlepszą broń,
przybory myśliwskie,
żelazo i wyroby żelazne,
naczynia kuchenne,
narzędzia gospodarcze i rzemieślnicze**

ŚPIESZY DO FIRMY

BRACIA RUDZIŃSCY

ul. Piekarska 15

WE WŁOCŁAWKU

telefon Nr. 5

doczepiane były trzy wagony: jeden osobowy — próżny(?), gdyż szedł jako »transport« — a więc wsiadać do niego niewolno(!) — i dwa towarowe! To już oburzające! A więc w czasie największego ruchu przedświątecznego, zamiast powiększyć przy pociągach liczbę wagonów do maksimum, przyczepia się do pociągów osobowych wozy towarowe — i to aż trzy! Musiało tu być jakieś samowolne nadużycie, gdyż trudno przypuszczać, by władze kolejowe aprobowały takie lekceważenie publiczności? — Dochodzą nas również skargi, że kasy kolejowe sprzedają bilety I-ej klasy do pociągów, w których I-ej klasy zupełnie niema; że poczekalnia II-ej klasy na tut. dworcu kolejowym zawałona jest żydostwem z potężnymi bagażami a publiczność, która opłaca bilety II-ej klasy, wyczekiwać musi w przedsiönku i t. p.

Z targu. D. 22 grud. na rynku miejscowym notowano następujące ceny: Pszenica 68.000, żyto 36.000, jęczmień 36.000, ziemniaki 4000, funt masła 3600, mendel jaj 2000, litr mleka 320 mk.

Z poczty. Komunikują nam z poczty, że o jakichkolwiek nadużyciach w tej chwili byłoby mówić przedwcześnie. Śledztwo jest nieukończone, a do tego czasu materiału wyraźnie obciążającego nie znalazło.

O skrzynkę pocztową. Skrzynka pocztowa przy ul. Kaliskiej, zdjeta na pewien czas do naprawy, została z powrotem umieszczona.

Do odebrania. W Komendzie policji przy ul. Stodólnej znajduje się do odebrania portfel z pieniędzmi, znaleziony na ulicy. Prawny właściciel może odebrać.

Zbrojny napad. W nocy z dnia 16 na 17 b. m. na szosie pomiędzy Aleksandrowem a Służewem został zamordowany szewc Józef Cwikowski. Bandyci zrabowali zamordowanemu pieniądze i paczkę skór. Policja pow. Nieszawskiego rozwinęła śledztwo.

Wypadek na kolejce. D. 21 grud. z rana na kolejce dojazdowej na stacji w Lubominie na stojący wagon na stacji wpadł pociąg. Kilka wagonów przewróconych. Wypadku z ludźmi nie było. Tor uporządkowany ciągu dwóch godzin.

Narady rządu nad programem.

Na czwartkowym posiedzeniu rady ministrów pod przewodnictwem prezesa rady ministrów rozpoczęły się wstępne obrady nad programem zasadniczej naprawy Rzeczypospolitej. W tym względzie postanowiono w myśl życzenia prezydenta Rzeczypospolitej odnośnie do sanacji gospodarki finansowej państwa zwołać zebranie wszystkich dotychczasowych ministrów skarbu i innych ekspertów. Na równi z gospodarką finansową postanowiono zbadać, czy dotychczasowa odbudowa kraju przez urzędy i urzędników jest celową, oświetlić zasadnicze niedomagania ustawodawstwa o reformie rolnej oraz poddać rewizji całokształt organizacji administracji państwowej i jej funkcjonowanie.

KILKUWIERSZÓWKI.

Z POLSKI I O POLSCE

× Prasa żydowska domaga się zamknięcia Tow. „Rozwoju” A więc w Polsce ma być zabronione Polakom prowadzenia handlu? Rozwojowi tyłko o to chodzi.

× Sąd nad Niewiadomskim odbędzie się d. 29 grudnia. Niewiadomski oskarżony jest z ar. 99 k. k., który zagraża więzieniem ciężkim bezterminowem.

× W ostatnich dniach zaaresztowano kilku studentów, znanych ze swych przekonań narodowych.

Z CAŁEGO ŚWIATA.

× Z Czech donoszą, że wskutek spekulacji walutowej czeska korona zaczyna gwałtownie spadać.

× Litwini zabiegają o zawarcie ugody z Niemcami.

× W procesie pietrogródzkim przeciw esserom zapadł wyrok, skazujący 11 oskarżonych na karę śmierci.

RYNEK PIENIĘŻNY.

Uspობienie dla walut zagranicznych na całej linii słabsze.

	gotówka
Berlin	2.67 ¹ / ₂ —2.65
New-York	17.750—17.850—17.800
	czeki
Belgia	1.215—1.212
Berlin	2.65—2.60—2.62
Gdańsk	2.65—2.62
Holandja	7.200—7.150
London	83.450—82.800
New-York	17.750—17.875—17.800
Paryż	1.335—1.332—1.340—1.337.50
Szwajcaria	3.400—3.390—3.397.50
Wiedeń	26.75—26.25
Włochy	910—905—915

TELEGRAMY.

Zajścia w Turynie.

RZYM, 22. XII. (P. A. T.) — O zajściach w Turynie donoszą szczegóły następujące: Budynek komunistyczny i izbę robotniczą spalono. Policja przedsięwzięła w izbie robotniczej rewizję, przycem znaleziono bomby. 4-ch komunistów aresztowano.

Żądanie Rumunji.

BERLIN 22. XII. (Aj. Wschodnia). W dniu 15 stycznia podjęte być mają na nowo rokowania gospodarcze niemiecko-rumuńskie. Rząd rumuński wystosował do delegacji niemieckiej notę, w której żądania swoje z tytułu odszkodowań od Niemiec, oblicza według kursu w dniu zawieszenia broni na 4 miljardy lei.

Clemenceau w Paryżu.

PARYŻ 22. XII. (Aj. Wschodnia). Clemenceau wrócił do Paryża. Przedstawicielom prasy na zapytanie odpowiedział, że w Ameryce doznał przyjęcia świetnego, jednak uchyla się od szerszych rewelacji.

**Kupujcie 8⁰/₁₀
pożyczkę złotą!**

Nabożeństwa żałobne.

RZYM, 21.XII. (P. A. T.) Ojciec święty za pośrednictwem marszałka dworu zawiadomił posła Skrzyńskiego, iż odprawi modły za duszę zmarłego prezydenta, za spokój w Polsce oraz na intencję szczęśliwego wyniku nowych wyborów.

LONDYN, 21.XII. (P. A. T.) W kościele St. James, odbyło się uroczyste nabożeństwo za duszę ś. p. prezydenta Narutowicza. Mszę św. celebrował arcybiskup Westminsteru. Na nabożeństwie obecni byli reprezentanci króla, rządu, przedstawiciele korpusu dyplomatycznego, personel poselstwa i konsulatu polskiego oraz kolonja polska.

RZYM, 21.XII. (P. A. T.) Stefani. Wczoraj rano, w kościele polskim, odprawione były dwa uroczyste nabożeństwa za duszę ś. p. prezydenta Narutowicza. Kościół był przybrany kirem. Pośrodku wzniesiony był katefalk, pokryty sztandarem polskim. Pierwsza msza odprawiona była staniem poselstwa polskiego przy Watykanie. Obecni byli kardynał Gasparri, liczni prałaci, ciało dyplomatyczne, akredytowane przy Watykanie. oraz personel poselstwa polskiego z posłem Skrzyńskim na czele. Mszę św. odprawił ks. Florczak.

Drugie nabożeństwo żałobne odbyło się z inicjatywy posła polskiego przy Kwirynale. Obecni byli: wielki mistrz ceremonii książę Bereademo i książę Fragnito — obydwaj w imieniu króla, dalej podsekretarz stanu ministerjum spraw zagranicznych Vassallo, ciało dyplomatyczne przy Kwirynale, członkowie poselstwa polskiego z posłem Zaleskim na czele, przedstawiciele władz, szereg wybitnych osobistości ze świata politycznego oraz kolonja polska. Mszę odprawił ks. biskup Czorba.

Włoska milicja narodowa.

RZYM, 21 grudnia. (P. A. P.) — P. R. We Włoszech organizuje się służba bezpieczeństwa pod nazwą »Korpus bezpieczeństwa narodowego«, do którego będą powołani ludzie odważni, pełni poświęcenia, przede wszystkim nieskazitelni pod względem moralnym.

Wszystkie dzienniki faszystowskie z całym naciskiem podkreślają fakt, że korpus ten nie będzie milicją faszystowską, służącą jedynie ich własnym celom, lecz »milicją narodową« w służbie interesów narodu.

Z konferencji ambasadorów.

PARYŻ, 21 grudnia. (P. A. T.) — Konferencja ambasadorów przesłała na ręce ambasadora niemieckiego Mayera notę, w której stwierdza, iż poglądy rządu niemieckiego w sprawie zajęć w Passawie i Ingolstacie nie odpowiadają stanowisku, zajętemu przez międzysojuszniczą komisję kontroli.

O nowym prezydencie.

WIENIĘ, 22.12. (Pat.) Dzienniki wiedeńskie omawiają obszernie sprawozdanie o wyborze St. Wojciechowskiego na prezydenta Rzeczypospolitej. »Neue Freie Presse« i »Neues

Wiener Tageblatt« podkreślają, iż elekt jest przeciwnikiem wszelkiej polityki zaczepnej i będzie niewątpliwie dążył do tego, aby pośredniczyć między grupami w Sejmie i Senacie, zwalczającymi się gwałtownie oraz do utrwalania spokoju wewnętrznego kraju, przywrócenia normalnych stosunków.

OFIARY.

Złożono w Administracji Słowa Kuj.

P. Krupczyński Feliks składa na gwiazdkę dla żołnierzy 2.000 mk., na Kroplę Mleka 2.000, na Przytułek Starców 2.000 mk.

Na inwalidów przy czerw. krzyżu K. G. z Radziejowa zamiast powinszowań noworocznych mk. 10.000.

Pewien żyd w Ekspozyturze Policyno - Śledczej składa 2.000 mk.

Na organy w katedrze

Nieprzyjęte przez ks. kan. Gruchalskiego pp. Narębscy, mk. 10.000.

Na Kroplę Mleka.

Zamiast powinszowań świątecznych 10.000, składa prezes Wł. Nowca.

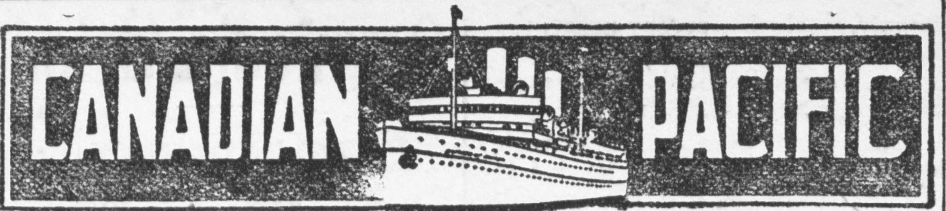
ROZKŁAD JAZDY KOLEJĄ
OBOWIĄZUJĄCY OD DNIA 1-go CZERWCA**Z WŁOCŁAWKA ODCHODZĄ:**

do Gdańska:
osobowy warszawski o godz. 12.16
kurjer bukareszteński " " 14.03
kurjer warszawski " " 2.47
do Poznania:
kurjer warszawski . . . o godz. 3.25
osobowy " " " 5.19
do Bydgoszczy:
osobowy warszawski o godz. 22.19
do Warszawy:
osobowy poznański . . . o godz. 1.54
kurjer gdański . . . " 3.54
kurjer poznański . . . " 4.28
osobowy bydgoski . . . " 7.41
osobowy gdański . . . " 16.27
do Warszawy, Lwowa
i Bukaresztu:
kurjer gdański . . . o godz. 14.05

OD WYDAWNICTWA

Stosownie do uchwały Związku wydawców pism codziennych wszelkiego rodzaju nadesłane zapowiedzi, wzmianki, komunikaty i okólniki bądź to prywatnych, bądź komunalnych i rządowych instytucji, dotyczące zebrań, odczytów, i koncertów, rozporządzeń itp. będą umieszczane po uprzednim opłaceniu należności w administracji dziennika. W przeciwnym razie bez opłaty nie będą umieszczane.

Kto chce rozwinąć swoje przedsiębiorstwo handlowe,
Kto chce zainteresować szerszy ogół swoją pracą,
Kto chce coś sprzedać lub kupić —
Niechaj się ogłasza
w Słowie Kujawskim

CANADIAN PACIFIC — ŻEGLUGA MORSKA
Najkrótsza droga z Warszawy do Kanady i Ameryki.

Szybkie duże okręty, dobra i obfita żywność, obszerne pomieszczenia, najnowsze urządzenia, jak: telegraf bez drutu, sygnalizacja okrętowa i t. d. Polscy i Rosyjscy pasażerowie, którzy chcą jechać do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, powinni złożyć niezwłocznie podanie do Konsula Amerykańskiego, wraz z affidavitem i z kopertą opłaconą ze swoim adresem w celu otrzymania kolejnego numeru na wizę. Formularze do podań dostarczają bezpłatnie nasze biura.

Pasażerowie do Kanady, którzy mogą dowiedzieć, że są rolnikami i będą pracownikami w Kanadzie na roli, żeńska służba domowa jeżeli może dowiedzieć, że ma zajęcie w Kanadzie, żony i dzieci do lat 18, które jadą do mężów i ojców, mogą jechać do Kanady bez okazywania pieniędzy przy wylądowaniu. Wszystkich niezbędnych informacji udzielają nasze biura:

Warszawa, ul. Marszałkowska 117, telefon 231-49.

Adres tel. GACANPAC WARSZAWA:

Lwów, ul. Grodecka 93; Białystok, Sienkiewicza 5. Wilno, ul. Wielka 61,
Kraków, ul. Radziwiłłowska 29, Brześć n/B, ul. Steckiwicka 29.

UWAGA! Jest pożądane, ażeby pasażerowie, którzy jadą do KANADY zachowali korespondencję i koperty, które otrzymali stamtąd.

ROK ZAŁOŻENIA 1917.

Wszyscy, którzy pragną wiedzy,
prenumerują

PRZEGLĄD ŚWIĄTOWY

ilustrowany aktualny tygodnik, poświęcony
wiadomościom wszechstronnym

Do każdego numeru Przeglądu Światowego dołącza się bezpłatny dodatek
„Ilustrowanej Encyklopedji Podręcznej”

Redakcja i Administracja: Warszawa, Sienna 23

Prenumerata w kraju (wraz z przesyłką pocztową) roczna 30.000 mk. półroczna 15.000 mk., kwartalna 7.500 mk. Prenumerata (wraz z przesyłką pocztową) za granicę: roczna 50 fr., 1 funt szterl., 4 dol., półroczna: 25 fr., 1/2 f. szt., 2 dol.

Choroby żelazka, kieszek, nerek, obstrukcje, hemoroidy i t. p.
radykałnie leczą
Szwajcarskie gorzkie zioła
Dr. Bauer — oryginalne z marką „Kogut”.
Sprzedają apteki i składy apteczne.

Suchoty oraz wszelkie choroby piersiowe
leczy „Balsam Thiocolan Age”.
Używa się za poradą lekarza. Sprzedają apteki i składy apteczne.

ANALIZY
moczu, krwi (r. Wassermann) plwocin, ropy, wydzielin i t. p.
Laboratorium m-ra B. Ossowskiego
Włocławek, 3-go Maja 13.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Adamski Feliks starszy felczer, były szpitala św. Łazarza, wenerycznego. Przyjmuje od 9 rano do 8 wieczór. Brzeska № 13.

Magazyn mebli T. Dzieciolowski we Włocławku, ul. Cyganka Nr. 11 w podwórzu.

Skład skór Fr. Wiczorkowskiego w Włocławku Nowy Rynek 9. Kupują wszelkiego rodzaju surowe skóry, świeże i suche oraz i końskie.

Zgubiono kartę bezterm. urlopu Wicentego Linka, wydaną przez P. K. U. Włocławek.

Zgubiono tymczasowe zaświadczenie demobilizacji wydane przez 30 p.p. Tomaszów na imię Leona Matuszewskiego.

120 mórg ziemi pszenno-buraczanej, w tym 2 morgi ogrodu owocowego, ogrodzony żelaznym płotem, budynki murowane wszystkie kryte dachówką, dom mieszkalny 6 pokoi i kuchnia, wodociąg. 3 koni 3 źrebiaki, 12 krów dojnych, 8 jałówek, 17 świń, drób, maszyny rolnicze nadkompletne. Do miasta i stacji 3 kilim. Cena 65 milj. mkp. Sprawdzono 19. XII. 22 r. Zamcza 4 m. 3.

KAŻDY

Kupiec
Finansista
Pracownik
Pracownik handlowy

powinien bezwarunkowo abonować

Wszehpolski Przegląd**Kupiecki**

(dawniej Pomorski Przegląd Kupiecki)

który porusza wszelkie zagadnienia gospodarcze, dotyczące wszystkich dziedzin życia handlowo-przemysłowego, a ponadto stale zamieszcza prace z dziedziny nowoczesnej organizacji biurowej.

Wydawca: Związek Towarz. Kupieckich
Redaktor: M. Pacoszyński

Adres: Grudziądz, Kwidzińska 31.
tel. 737 i 193
Abonament kwartalny 850 mk.

800 mórg ziemi, połowa I klasy, reszta II i III klasy, w tym 60 mórg łąki 2 koła z torfem, 4 morgi ogrodu owocowego, 12 mórg parku, budynki murowane pod dachówką, dom mieszkalny (pałac) o 12 pokojach, we wszystkich budynkach wodociąg i światło elektryczne, 18 koni, 26 krów dojnych, 14 jałówek, 25 owiec, 12 świń, 6 macior. Maszyny rolnicze kompletne. Cena 145 mil. mkp. Do stacji i miasta 11 kilim. szosa. Sprawdzono 19 XII. 22 r. Zamcza 4, m. 3.

Egzemę, Liszaje i t. p.

usuwa maść „Lain Age” sprzedają apteki i składy apteczne. Apteka A. Gąseckiego w Warszawie.

Hemoroidy usuwa ból, pieczenia, swędzenia, krwawienia, — zmniejsza guzy „Varicol” Czapki he (żylaki) morojdowe (z kogutkiem). Żądać w aptekach i skład.

Kupujcie Pożyczkę Złotą!